

HEEMKUNDIGE ONTWIKKELINGEN

Rinus Suijkerbuijk

De Heemkundevereniging Houthem-St. Gerlach bestaat inmiddels meer dan 30 jaar. *'Panta rei'* (alles is steeds in verandering) is een oude Griekse wijsheid. En verandering gaat ook niet aan onze vereniging voorbij. Ook aan Houthem-St. Gerlach zijn de technische en maatschappelijke vooruitgang niet ongemerkt voorbij gegaan. Individualisering, ontkerkelijking, apparaatverslaving, digitalisering enz. beïnvloed(d)en de mogelijkheden en werkzaamheden van onze vereniging¹.

Nieuwe archiefruimte

In de loop der jaren is er veel (historisch) materiaal verzameld. Om daarvan in de toekomst gebruik te kunnen maken moet het opgeslagen worden in een droogblijvende ruimte. Oorspronkelijk waren enkele kasten in een ruimte bij Jos Lodewick, onze voorzitter, in Strabeek voldoende.

De voorkamer Strabeek 33 met Jos Lodewick, Ger Sleijpen en Jacqueline Hendrix-Limpens. Foto: Rinus Suijkerbuijk

Daarna vond een verhuizing naar de bovenverdieping van de Holle Eik plaats: een moeizame aangelegenheid want o.a. een zware vitrinekast langs de smalle 'parochiehuistrap' naar boven sjouwen, was geen sinecure. Enkele nieuwe dosserkasten completeerden de archiefruimte.

¹ Heijjens, Fons : Heemkundelokaal . - In: 't Sjtiegelke nr. 31, juni 2009, blz.24

Hoop gloorde in de mogelijkheid van een aanbouw aan de Holle Eik, een aparte ruimte met voldoende kasten en daarnaast een multifunctionele ruimte. Bouwplan en financiering waren rond, maar aangezien er een bezwaarprocedure mogelijk was, die te lang duurde, ging dit plan in rook op. Door het tijdsverloop (ook onzinnige bezwaren vergen in ons land veel tijd) waren de bouwkosten zodanig gestegen dat de uitbreidingsplannen van de Stichting Holle Eik onhaalbaar waren geworden.

Helaas..... Foto: Archief Heemkundevereniging Houthem-St. Gerlach

In de loop der jaren had het bestuur van onze vereniging ook andere huisvestingsmogelijkheden bekeken, zoals de aankoop en verbouw van het stationsgebouw, een gedeelte van de verlaten basisschool, de voormalige woning van het echtpaar van Bijnen-Pluymen (Onderstestraat 48) of het huren van een ruimte in het voormalige klooster te Vroenhof. Al deze ideeën bleken (financieel) totaal onhaalbaar.

De Holle Eik is gesticht als ontmoetingsplaats van en voor alle verenigingen in Houthem. Maar als daarin geen plaats is voor het opbergen van verenigingsattributen en archivalia moet er daarbuiten naar toegankelijke, droge, ruimten gezocht worden. Nu zijn er in Houthem-St. Gerlach slechts weinig plekken, die zo monumentaal en 'onvergankelijk' geacht kunnen worden dat aan de 'bestaanszekerheid' daarvan nauwelijks getwijfeld kan worden. Kerk en Kasteel zullen de

Doorgang naar de ingang van de parochiezaal.

Parochiezaal : de werkruimte van de heemkundevereniging tijdens de bijeenkomsten van de vrijwilligers. Rechts achter de toegang naar de archiefruimten.
Foto's: Fons Heijns

komende eeuwen wel trotseren, hetgeen van (verbouwde) kloosters en (gemeentelijk gefinancierde) gemeenschapshuizen minder zeker is.

Het Kerkbestuur van de Gerlachuskerk heeft, na ampel beraad, er mee ingestemd om een afsluitbare grotere kastenkamer aan het Parochiezaaltje (voormalige sacristie) aan de heemkundevereniging te verhuren; tevens mag er van het parochiezaaltje gebruik gemaakt worden tijdens archiefwerkzaamheden. De overbodig geworden kasten konden tijdelijk in de kelderruimte onder de pastorie opgeslagen worden.

Vaste kasten in de archiefruimte naast de parochiezaal. De mogelijkheid om hier losse kasten te plaatsen of iets op te hangen ontbreekt hier. Foto's: Fons Heijns

Anno 2024 kon door opbrengsten van de Rabo ClubSupport actie een ladekast worden aangeschaft om daarin tekeningen, landkaarten enz. 'plat' (niet in kokers opgerold) te bewaren. Maar waar dat ding te plaatsen? En de vitrinekast op het bovenzaaltje van de Holle Eik moest daar ook nog weg!

De oplossing werd, na het nodige overleg met het kerkbestuur gevonden in de beschikbaarstelling van een gedeelte van de 'credensruimte' achter het parochiezaaltje, waar de kerkelijke gewaden en dergelijke worden opgeborgen, mits afscheiding en inrichting daarvan voor rekening van de heemkundevereniging zou zijn (en uiteraard de jaarlijkse gebruikersvergoeding aangepast [thans 1.500 euro per jaar]).

Wiel Gelissen, ('de kerkmanager') heeft op voortreffelijke wijze de aftimmering van deze afsluitbare annex-ruimte weten te verzorgen. Vrijwilligers hebben de in de pastoriekelder opgeslagen archiefkasten weer naar boven gesleept en op hun, hopelijk, laatste rustplaats neergezet; de vitrinekast compleetert, naast de ladekast, die annex-ruimte.

Ordening

De, veel 'ontoegankelijke' achter elkaar opgeborgen boeken, kunnen nu beter verdeeld worden en ordelijk, rubrieksgewijs en bij elkaar behorend, worden opgeborgen. De bidprentjescollectie in alfabetisch gerangschikte ordners, de archiefdozen met geordende knipsels met betrekking tot personen, verenigingen, gebouwen; de vele duizenden foto's in ordners op onderwerp gerangschikt, enz.

Verenigingsarchieven

Er bestonden en bestaan in Houthem-St. Gerlach, Broekhem en Geulhem veel verenigingen, instellingen, organisaties e.d. Bij het beëindigen van hun activiteiten wordt het resterende archief vaak overgedragen/overgelaten aan onze heemkundevereniging.

Ook uit particuliere nalatenschappen belanden vaker dozen met historisch belangrijk materiaal in het heemkundearchief, doorgaans zonder bijbehorende beschrijving of inventaris. Speciaal films en foto's leveren dan nogal wat problemen op: wat moet er persé bewaard worden, en wie zijn de gefilmde/gefotografeerde personen? Het identificeren vergt nogal wat tijd en moeite, want helaas zijn die (soms ook nog ingelijste) afbeeldingen niet gedocumenteerd.

Twee (maandag-)jochtenden per maand zijn feitelijk onvoldoende om de voorraad archiefmateriaal door te weinig vrijwilligers te sorteren, bij te werken en documenteren.

Wie helpt?

Wij zoeken geïnteresseerde vrijwilligers voor archiverings- en onderzoekswerkzaamheden. Bijvoorbeeld het beschrijven, toegankelijk maken en opbergen van foto's, artikelen, boeken, bidprentjes, familieadvertenties en andere documenten en archivalia.

De werkzaamheden vinden in principe plaats in ons heemkundelokaal (parochiezaal bij de kerk) elke 1^e maandag van de maand van 10.00 - 12.00 uur en op de 3^e donderdag van de maand van 19.30 - 21.30 uur.

Er is veel materiaal verzameld en al toegankelijk gemaakt, zodat dit uitstekend kan dienen voor het schrijven van artikelen. Ben je geïnteresseerd, kom dan eens een keer binnen tijdens een van deze bijeenkomsten of neem contact op via heemkunde@houthem.info

Na ingebruikneming van de laatste uitbreiding in de 'credensruimte' konden de kasten worden geplaatst en kon een begin worden gemaakt met het ophangen van schilderijen en foto's en het inrichten van de vitrinekast.
Foto's: Rinus Suijkerbuijk

Digitalisatie

Overal slaat men aan het digitaliseren, d.w.z. opslaan in slechts met behulp van speciale apparatuur leesbare 'eenen en nullen' van afbeeldingen, teksten en dergelijke op een minuscule 'gegevensdrager' (normaliter harde schijf, cd-rom, USB-stick of in de Cloud).

Hele bibliotheken kunnen op een SSD-harde schijf of in de Cloud worden opgeslagen en eenvoudig, langdurig, bewaard. Nauwelijks last van ruimtegebrek, wateroverlast enz., ideaal dus voor een archief. Bovendien gemakkelijk dupliceerbaar, via internet wereldwijd verstuurbaar, spotgoedkoop c.q. gratis.

De vraag wordt wel gesteld: waarom wordt het gedrukte papier nog bewaard als men de tekst, afbeelding enz. ook in de Cloud of op harddisk kan bewaren? Weg met het papier dat ook maar een korte (100 jaar?) levensduur heeft! Mijn persoonlijke mening is dat de levensduur van een USB-stick of cd-rom wel heel lang kan zijn, maar dat de afleesapparatuur dan wel zo verouderd zal zijn, dat de scans of gegevens dan de facto onbruikbaar zullen blijken.

Website en artikelenbestand

Naast de website houthem.info heeft Fons Heijnsens zich ook bezig gehouden met het opbouwen van een artikelenbestand, waarin alle berichten die ooit over ons werkgebied verschenen in landelijke, regionale en plaatselijke periodieken zijn opgenomen. De oorspronkelijke knipsels uit het Land van Valkenburg, de Geulbode, de Limburger, de Gazet van Limburg en hun voorgangers enz. enz. werden ook gedigitaliseerd en als teksten ingevoerd in het artikelenbestand.

Momenteel zijn er meer dan 22.500 artikelen in dat digitale artikelenbestand opgenomen. De lezer(es) wordt uitgenodigd (via de website houthem.info) eens nieuwsgierig te zijn en iets (tik bijvoorbeeld uw familienaam in) daarin op te zoeken.

Digitalisering overheidsarchieven

Het voormalige Rijksarchief te Maastricht, tegenwoordig (R)HCL geheten, is, in navolging van andere overheidsarchieven, ook aan de slag gegaan met het digitaliseren van hun archieven. Hopelijk heeft men daar een zeker (waarschijnlijk kostbaar) systeem om gedigitaliseerde bestanden regelmatig te 'updaten', zodat ze over enkele eeuwen nog leesbaar zijn. Onze heemkundevereniging maakt ook gebruik van het door het RHCL vervaardigd digitaal materiaal van bronnen, voor ons werkgebied van belang.

Waar men eerst door bijvoorbeeld een stapel papieren akten van bijv. notaris Philippens uit jaar X moest ploegen, moet je dat nu door een serie scans doen: gaat vlugger denkt men, maar het zou nog beter gaan als akten van andere notarissen deze serie scans niet 'vervuilen' en er een index op zou bestaan. Gedigitaliseerde bestanden van gedrukte archivalia (bijv. kranten via Delpher) zijn eenvoudig doorzoekbaar, bij geschreven notarisakten helaas nog niet. Daar hoort een index bij.

Heemkundevereniging Houthem-Sint Gerlach

Home | Heemkundevereniging | Historie | Foto's | Gebouwen | Inwoners | Publicaties | Links | ZOEKEN

Privacyverklaring | Email | Bijzondere op 6 september 2024
Het is vandaag 12 september 2024 | OMG | Adreslijsten

Snelmenu

[bidprentjes](#) | [inwoners 1665](#) | [inwoners 1796](#) | [rijtjastoom...](#) | [Charles Eljck](#) | [verenigingstid...](#)

Vind ons op Facebook en Twitter!

en ... reageer en discussieer mee

Openstelling archiefruimte heemkundevereniging (Parochiezaal bij de kerk)

Iedere 1e en 3e maandag van de maand van 10.00-12.00 uur, met uitzondering van de zomermaanden.

ARTIKELBESTAND RAADPLEGEN
Bijgewerkt tot 25-1-2024

De vraagbaak over alles wat u over Houthem, Broekhem of Geulhem wilt weten.
Zoek in ons artikelenbestand met de zoekfunctie of in krantenartikelen, Samenvattingen of in de Houthemse Huisjes.

Zoek een foto op het bestand of een foto van een object uit de Houthemse Huisjes.

Onze website is op initiatief van de Koninklijke Bibliotheek opgenomen in de lijst van digitaal erfgoed van Nederland en is daarom opgenomen in de Register van de Werelderfgoed.

Heemkundevereniging Houthem-Sint Gerlach

ga terug naar de website | opnieuw zoeken

Mijn Studiebaak (inloggen)

Artikelen

Als velden Zoek Uitgebreid zoeken

Titel tijdschrift Auteur Trefwoorden Geografische naam

22.656 artikelen sorteren op: jaar aflopend weergave:

1 2 3 4 5 6 ... >

Titel	Auteur	Jaar
[Verslag]	Werkgroep Kruisen en Kapellen Valkenburg	2024
25 mls van wensboom naar Kinderveld	Roné Willems	2024
Peilgrims onderweg naar Houthem, met wens voor kruisweg in park : Gerlachseoctaaf	Jeroen Gierks	2024
Beenschoot Broekhem gebouwd op groen: Meerkosten	Roné Willems	2024
Huizen in de rij voor nieuwe woning - huizen Broekhem-Roord	Roné Willems	2024
Tennis- en padelclub bouwt gebouwd bij nieuw baden : Overlast	Roné Willems	2024
Steun het nieuwe kruiswegpark bij het Heiligdom St. Gerlach		2024
Octaaf van Sint Gerlach 2024		2024

Via het menu op onze website houthem.info, kom je door op het 'artikelenbestand raadplegen' te klikken in dat bestand terecht met ruim 22.500 doorzoekbare artikelen

Hard- en software

Alles veroudert en ook hier geldt: *'memento pulveris estis et ad pulverem reverteris'*. Op Aswoensdag kregen/krijgen we dat nog eens benadrukt met een zwart kruis(je) op je voorhoofd. De computergebruikers zijn daarmee, door schade en schande wijs geworden, "vertrouwd geraakt". Ook de heemkunde-vrijwilligers zijn menigmaal met 'crashes' en gedwongen aanschaf van nieuwe apparatuur en versies van gebruikte software geconfronteerd.

Iedere computergebruiker ervaart de noodzaak van de geregelde updates. Als men niet updated kan de (onzichtbare maar noodzakelijke) ondersteuning wegvallen. Maar bij updating van besturingsprogramma Windows 10 naar Windows 11, blijkt sommige software (bijv. nuttige bij onze vereniging in gebruik zijnde programma's 'Frontpage' of 'Paper Port') niet meer bruikbaar. En dan wil ik het als digibee niet eens hebben over de vele met Q&A, dBase3, 4, enz. gemaakte bestanden die nu voor mij nagenoeg onbruikbaar geworden zijn; een echte technneut zou er misschien nog uit kunnen komen.

De opschaling van Windows 10 naar 11 heeft voor de website houthem.info eveneens grote gevolgen. De website maakt gebruik van het sinds 2003 niet meer door Microsoft ondersteunde en onder Windows 10 nog draaiende prachtige programma 'Frontpage'. Aanpassing blijkt niet mogelijk en er moet dus een nieuwe website gebouwd worden, een klus voor echte professionals. En dat kost dus geld, normaliter enkele duizenden eurootjes. Met behulp van de Rabo ClubSupport actie hopen we een gedeelte daarvan te kunnen betalen.

In de afgelopen 30 jaar is er door Fons Heijns, naast het bouwen, vullen en regelmatig actualiseren van de website en het artikelenbestand, een enorme hoeveelheid materiaal verzameld en op zijn computers opgeslagen, en uiteraard op back-up schijven dagelijks zeker gesteld. Genealogisch materiaal is via het programma 'GensdataPro' verwerkt, zodat van alle Houthemers de beschikbare (tot 1940) Burgerlijke Stand en Kerkregisters gegevens bij wijze van spreken, met één druk op de knop, tevoorschijn kunnen komen. '

Maurice Stevens en ondergetekende hebben veel historisch materiaal digitaal aangeleverd, dat is uitgegroeid tot het door ons zo genoemde GMB. (Groot Maurice Bestand).

Door Wiel Selten zijn kadastrale kaarten 'getekend en gedigitaliseerd' zodat fraaie gekleurde minuutkaarten met veel interessante informatie voor iedereen (via Aezel.eu) toegankelijk is.

Niet onvermeld mag blijven de inzet van de vrijwilligers Maria Sleijpen, Hub Frijns en John Odekerken.

Kortom een schat aan gegevens, die voor de toekomst gezekerd moet zijn. Om dat te bevorderen is een laptop aangeschaft, met extra draagbare SSD-schijf, zodat in de archiefruimte ten allen tijde de digitale heemkundige schat gezekerd blijft. Voor deze aanschaf werd nog geen donateur gevonden.

Overige activiteiten

De geregelde archiefochtenden worden gebruikt om enige orde te scheppen in het materiaal. Bij de (gedeeltelijke) verhuizing naar de uitgebreidere ruimte kan effectiever gewerkt worden.

Door velen wordt een beroep gedaan op medewerking van onze vereniging. Het gaat daarbij niet alleen om genealogische en plaatselijke gegevens, maar bijvoorbeeld ook om medewerking bij het tv-programma "Verborgene Verleden", onderzoek naar Joods Oorlogsverleden, wie waren de blokkbrekers bij de Catacombenbouw, wie was de 'wereldlijke' Gerlachus enz. Veel tijd en onderzoek wordt daar door onze vrijwilligers aan besteed.

Soms ontvangen wij enthousiaste reacties op door ons verzamelde informatie en aangeboden zoekhulp aan niet-leden. Vaak ook worden door volkomen vreemden echter onze inspanningen als vanzelfsprekend en gratis geaccepteerd, zonder enige zichtbare blij van waardering voor onze inzet en verzet werk; dat enthousiasmeert niet.

Privacywetgeving

Helaas wordt het steeds moeilijker om alle vragen te beantwoorden. Niet omdat we het antwoord niet zouden weten (te vinden), maar omdat simpelweg de Europese Privacywetgeving zulks verbiedt. Het zijn niet alleen de overheidsinstanties die hiermee te kampen hebben, maar ook verenigingen als de onze. Dat heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat gegevens van (bestuurs-)leden van de website verwijderd zijn evenals fotoverslagen van afgelopen excursies, want daarop komen personen voor die niet vooraf om toestemming gevraagd zijn!

Het openbaar maken of publiceren van recente foto's met duidelijk herkenbare personen kan beter met zorg worden overwogen. Personen hebben het recht om bezwaar te maken tegen het gebruik van hun afbeelding zonder toestemming, en in sommige gevallen kan dit leiden tot claims of sancties, zoals boetes of waarschuwingen van de Autoriteit Persoonsgegevens, in overeenstemming met de privacywetgeving (AVG).

En wie wil er nog bestuurslid worden met alle risico's die dat nu al inhoudt? En zeker geen penningmeester want die wordt meteen al verdacht van witwassen en verduistering van verenigingsgeld; met wetgeving waakt onze overheid, met verplichte steun van de banken, dat de vereniging daarvoor behoed wordt!

Persoonlijk weet ik niet wie lid is van onze vereniging, want ik vervul geen functie die mij toestaat van hun persoonlijke gegevens kennis te nemen. Gaat de bescherming van de persoonlijke gegevens niet veel te ver? Wij proberen ons best te doen om zoveel mogelijk materiaal te verzamelen en bewaren voor toekomstige nieuwsgierige Houthemers; zij willen zich toch wel een zo goed mogelijk beeld proberen te verschaffen van het Houthem en haar bewoners in de eerste helft van de 21^e eeuw.

Daarom publiceren wij in 't Sjtiegelke, volgen alle huidige publicaties en speuren naar alles wat waard is over ons werkgebied te bewaren. De maandkroniek, jarenlang trouw bijgehouden door onze voormalige secretaris Harrie Becker, mankeert thans helaas. Gebrek aan personeel heerst overal, ook bij vrijwilligers.

En onze voorzitter, Jos Lodewick, kan niet alles. Zijn bestuurslast, voorzitter-secretaris-penningmeester, is sinds 1 september ietwat verlicht, doordat Maartje Thissen de taak van penningmeester op zich heeft genomen. Nu nog een secretaris voor onze prachtige vereniging.

De leden dragen de vereniging. En natuurlijk verwelkomen wij graag nieuwe leden, want een vereniging kan slechts bestaan door de steun van velen. Als er geen belangstelling meer zou zijn voor (de geschiedenis van) ons heem zou ook dit Sjtewelke niet verschijnen kunnen zijn. Immers financieel mogelijk gemaakt door uw jaarlijkse contributie.

Uit bovenstaand verslag mag duidelijk zijn dat uw bijdrage welbesteed is.

DERKS HOVENIERSBEDRIJF
ARCHITECTUUR MET NATUUR

Wim Derks
06 - 226 049 21
Valkenburg a/d Geul
www.architectuurmetnatuur.nl

Bistro Bie Jeanneke

LUNCH - BORREL - DRINKS

Vinkenbergstraat 2
6305 PJ Schin op Geul